

Oglaš. pripisana itd.
isključi i računaju se na temelju
običnog cienika ili po dogovoru.

Novač za predbrojbu, oglaš. itd.
tajlu se naputnicom ili pošt-
nicom post. štedionice a Betu
za administraciju lista u Puli.

Kad naručuju valja točno os-
nadići imo, prezime i najbližu
priču predbrojnika.

Tko list na vremenu ne primi,
nuka to javi odpravniku u
otvorenem plazu, za koji se
ne plaća poštarica, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 877849.

Telefon tiskara broj 38.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskara Leginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni surađnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crocetta br. 1, II. kat.).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvariti. Narodna poslovica.

GOVOR

narodnog zastupnika Dr. M. Leginja, izrečen
u sjednici carevinskoga vijeća dne 4. decem-
bra o. g. povodom rasprave o privremenom
proračunu za 1910.

Uvod.

Visoka kućo! Kod predmeta što se na-
lazi u razpravi, radi se, kako je poznato,
o tomu, kako će se pojedine stranke, od-
nosno pojedini zastupnici prema zahtjevu
vlade — bilo to suvo i privremeno — da
njeg se daju dozvoli pobitati poreze, dr-
žati. Kod ove prilike bilo pak u mjestu
sa stanovništvet jednog jugoslavenskog za-
stupnika, bilo to i u kratkim potezima, da
se stogod kaže o takozvanom jugoslaven-
skom problemu, o problemu, što bi ga ja,
koliko se to mene osobno tiče, obzirom na
najsilnije pleme tamno dolje, na povijestne
predaje i na državnopravni, premje inače
jako suženi položaj Hrvatske, označio hrvat-
skim problemom. Nu ja držim, da ovaj
parlament, carevinsko vijeće, nije možda
toliko pozvan, da o tomu razpravlja, kao
sto jedno drugo mjesto, za koje se pri-
državamo, posto je ono većim sudijom pred
Europom nego li austrijska zastupnička
kuća, ovo pitanje kod prve zgodje nabaci. Ja
ću se samo na razglasbanje jednog diela
toga pitanja ograničiti i to u koliko se tiče
uprave ove polovice države, te u još užoj
mjeri pak, u koliko se naime tiće malene,
mnogo zaboravljene pokrajine Istre, gdje
sam imao čast biti izabran.

Tudji Jezik u upravi.

Gospodo moja! Mi slušamo dan na dan
njemačke pritužbe kako se Niemece debi-
zira, kako se češki ureduju; od strane Čeha
čujemo kako se njemački ureduje a mi
Slovenci i Hrvati s juga tužimo se i to pu-
nim pravom na to, izuzam Niemce, što
moram svakako dodati. Nu, gospodo moja,
to je po mojem nemjerodavnom sudu samo
jedan dio občenite misli, koja bi moralia
u ovoj visokoj kući zavladati; stanoviste
da se u Austriji medju Česima njemački,
medju Hrvatima i Slovincima talijanski i
njemački ureduje i upravlja, je naime je-
dan dio stanovišta, do kojega se mora doći
prosudjujući čitavu upravu Austrije; upr-
avlja se naime nerazložno i bez stalnih na-
čela.

Nestalnost načela u upravi.

Radi toga, gospodo moja, jer se nera-
zložno i bez pravednili i stalnih načela
upravlja, dolazi se lako do toga, da onaj
jači živali u državi, osobito od nekada nje-
mačka birokracija, ostali plemena u upravi
nadvladaju. To je zabitivo i kod nas slu-
čaj. Poznato je občenito da se je pred
malu godinu i negledeć na neznačne iz-
nimke u Austriji u Primorju talijanski
upravljalio. To se je u zadnje doba ponovo
postavljeno i mjesto da se je uprava
demokratiziralo, mjesto da se je putanju
dalio ono, što je njegovo i da se je uprava
tamo također u Jezikovnom pogledu znat-
no većini stanovništva prilagodila, uvelo
se jo skoro svuda, danas i u najnižih obla-
stih njemački uredovni jezik. To se do-
gadjaja, gospodo moja, u svih strukah javne

uprave, koliko u političkoj, toli u pravosud-
noj, napose u upravi pošta i brzojava, i
zadržnica i finance. Bila bi svakako skrajna
doba, da bi u tom pogledu nastala pro-
mjena i da se, kako je rečeno, dade pu-
čanstvu sva prava i to u smislu državnih
temeljnih zakona o ravnopravnosti svih
naroda i u svim pokrajinama, također hrvat-
skomu i slovenskomu plemenu, i stvarno
manjaju, gospodo moja, a to je vrlo od-
lucujuće, stalna načela i manjaka novijek
potez u upravi kod nas skoro izključivo, i
tako se dolazi u svakom pojedinom slu-
čaju do osvjeđenja, da stanovništvo tako
dalje absolutno nemože obrotiti, ako se
temeljna načela naše uprave, ne prvi-
mjestu, političke uprave, ne promjeni.
(sljedi.)

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Zabava „Hrvatske Omladine“. U subotu dne 18. t. m. priredjuje „Hrvatska Omladina“ u Puli prigodom nastupa svog tamburaškog zbora u velikoj dvorani Na-
rodnog Doma VELIKU ZABAVU uz tam-
buranje, pjevanje, predstavljanje, deklami-
ranje, šaljivu poštu, srećovit i ples. Po-
daknje u 8 sati na večer. Ulanzina: za
članove 50 p.; nečlanove K 1; nečlanice
50 p.; članice ulaz sloboden. Plesat će se
velički koloj.

Pozivaju se svi rodoljubi da pohite na
ovo zabavu noće Omladine, te uzdanice
našeg roda.

Hrvatsko kazalište u Puli. U nedjelju
19. t. m. davat će se vrlo lijepa francska
šaloigra u tri čina „Kontrolor spavači
vagona“. O ovom komadu su mnogi čuli,
da se daje s velikim uspjehom na svim
pozornicama kulturnog sveta, zato nam i
naše dramatsko društvo pruža priliku, da
tu šaloiagu vidimo dođudu nedjelju.

Ovim putem Dramatski Odjek Sokoh
pozivlje one gospodjice, koje bi želile pred-
stavljati da se prijave u g. Veselinoviću.

Mi toplo prepričavamo roditeljima da
svoju djecu upisu u dramatsku školu, u
kojoj će poreč glumačke umjetnosti nau-
čiti se lijepo govoriti hrvatski.

Občinski izbori u Puli. Približavajući
nam se občinski izbori u Puli, koji će se
ovršiti u prvoj polovici dođudog mjeseca
Narode na okup i spremojmo se u borbu
za čest i postojanje našeg imena i jezika.
Mjesto božiljčića školskoj dječi. Upo-
zorjuju se roditelji siromašne djece družbine
škole u Šijani, da dođu u nedjelju 19. t.
m. od 10—12 sati prije podne u školu,
ako su potrebni podporu za Božić.

Sustanski drž. činovnici. U subotu
11. t. m. sastali su se pouzdanići državnih
činovnika u prostorijama drž. gimnazije
pod predsjedstvom ravnatelja g. Josipa
Holzer i u prijutnosti dvorskog savjetnika
gosp. grofa Altemsa. Predmetom ove skup-
štine bješće velika skupina živeža i neš-
čica stanova u Puli. Odlučilo se jedno-
glasno, da se ustanovi društvo e. kr. či-

nici, kojemu će biti svrha da nastoji
ukloniti gorispolnenie neprilike. Izabrani
bijahu u privremeni odbor gg. ravnatelj
Nachich, pol. kom. Dr. Mitter, por. upra-
vitelj Cvek, vježb. učitelj Bekar, post. of.
Kretschmer, fin. kanc. Militis i čolj. blag.
Legiša.

Čest svećaru! Na proslavi imendana
Dra. Bakarića sakupljeno je za Družbu
K 10. Živio svećar!

Novi ratni brod eos. I kr. ratne
mornarice. Početkom dođuduće godine bit-
će spušten u more sa tršćanskog brodo-
gradilišta (Stabilimento Tecnico) treći ratni
brod Radetzky-razreda, „Zrinyi“. Duljina
broda iznosi 187,87 metara, najveća sirina
24,50 metara, srednja dublina 8,07 met-
ara, a displacement 14.450 tona. Oklopni
diočevi cijelog broda teški su 8.070 tona.
Kraj 20.000 konjskih sila imat će brzinu
od 20,5 morskih milja na sat. Na brodu će
se nalaziti svi najmoderniji strojevi za pro-
izvadjanje pitke vode, koji mogu u 24 sata
proizvesti 160 tona slatke vode.

Gradnja šterne u Krneti. Upravno
vijeće u Krnetici zaključilo je na zadnjoj
svojoj sjednici, da će se u selu Krnetici sa-
graditi veliki bunar ili šterna sa troškcom
od K 17.860. Gradnju je preuzeo g. Josip
Kovačić. U istoj sjednici zaključeno je uzeti
zajam od K 45.000 za platež starog duga,
za gradnju škole, šterne itd.

Lošinjski kotar:

Iz Cresa, 5. 12. 09. Dne 24. pr. m. j.
vodila se zanimljiva rasprava pred ovdjeljnim
sudom, između agenta parobrodarskog
drustva „Dalmatia“ Fr. Colombis i Gospo-
darstvenog Društva u pogledu američkih
loza, koje je isti agent dao drustvu. Kako
je pak rovan u svojoj službi pozivao je
po dva puta magaziniera drustva, da je
digne, budući — reči — drugih drustava
u Cresu nema. On je digne i porazdijeli
besplatno među članove misleći da su one
koje je isto drustvo od Vlade iz Trsta oče-
kivalo. Tek kad je agent podobušan u
Martinsćici pitala za lozu — kojoj su u
istom islu, dosjeti se kome je on dade,
akopreni mu u polici, koju je na sudu ka-
zivano čisto i bistro pisalo: „Ufficio comunale
S. M.“ No on je tako i čitao jer podje-
lo obavijestit o prisilku loza, all kako občina
nije očekivala lozu, to ga blagajnik Antonio
Petris fu Giacomo, koji nije znao na sudu
reći, koji naslov nosi naši slavni občinski
ured da li: Ufficio comunale ili Ufficio mu-
nicipale, opravti. Da se pak riješi sumnje,
pogleda opet u polici, to si, bez da stvar
raspita stvoru sud, „Ufficio comunale S. M.“
mora biti i je „Gospodarsko Društvo“.
Dotto... fatto. I sto, kako drustvo došlo
pred sud. Brančić ovog „revnog“ agenta
pri put naš "Nestor" Dr. Chersich reče:
„fisco un'immoralità“ kad bi on morao
platiti loze. Mi pak volimo da bi bila i
to kakva „immoralità“ poduprili ovakvo
exemplarni revnost da rečemo gluhost
agentu. Dakako on bje osudjen. Samo bi-
smo htjeli upitati gosp. Sudzornička vinarstva
Postel, u koju je zlatnu luku doplovilo ono

5000 loza, koje je imalo dobiti Gospodar-
sko Drustvo a nije je još do danas dobiti? Ujedno
čestitamo Ravnateljstvu drustva
„Dalmatia“ na tako revnom i ostrvom
agentu! Ali on je još revnji u ovršavanju
naloge Ravnateljstva, što avjedno svima
poznata okolnost što još u skladistu deži
postala mi dvojezična tablu, samo da no-
obesčasti talijanski Cres. O tom već ob-
širno bilo govora u bivšem „Omnibusu“
ali taj glas još nije došao do gg. oko
„Dalmatiae“.

Nas se grad opet poljepšava s novom
jednom zgradom. Taj nas napredak upravo
veseli, samo nas malo uznemiruju pitanja
raznih značajoljnih stranaca, kojima nije
dosla što gledaju monumentalnu zgradu
već i pitanje: kakvi je to novo stari
mauze? Novi krov, stari temelji. Ali ih utje-
šimo riječima: to vam je modernizirani ko-
pić u fraku; to vam se gradi u smislu
pokrajinskog tohničara g. Salvadoru, koji
si je osobito mnogo truda davao u teh-
ničkoj svojoj struci, kad se ovdje pred
godinu i pol gradila jedna objubljena kuća
pod imenom „Narodni Dom“. Tada je taj
čovjek sve moguće paragrafe vadio, cijele
noći probio u proučavanju zgrade, e dal
lato statico e dal lato estetico“ i to sve
pred strahom e se njega nebi moglo okri-
viti zbog zanemarene svoje dužnosti, kad
bi sva zgrada paša i uništila ko zna koliko
ljudskih života. Nije šala. Dužnost je duž-
nost! Hvala Bogu „Narodni Dom“ pono-
sito stoji na obće zadovoljstvo osim gg.
Salvadora e compagnia bella. A zauzetenog
arhitekta pitamo što misli o ovoj no-
voj sadašnjoj? Sve. Sad je u velikom poslu
jer misli posebnu knjigu izdati u kojoj će
biti organizani svi mogući najmoderniji izumi
arhitekture, monumentalne zgrade: dal lato
statico e estetico, kako on to već znaće.
Signor Vareton è necessario qualche col-
loquio verbale col sig. Salvador? Ci pare
di no.

Oci naše slavne običine zaključile zatvo-
riti sirotište „De Seppi“ i to zbog ružiča-
stog finansiјalnog stanja. Pravo veli ono-
revo Pinjola: Tre tre fata danari. Ali
gospodine onorevole e compagni, vi koji
ste za dobrotu puka tako zabrinuti, koji no-
ćete da se još većima zadužite, zašto niste
digli svoj glas onda kad ste mogli dobiti
novaca? Zašto ste zatvorili prazne vade
blagajne očekom dobitku? A ne da sada
tužnu strukturu bacate na put. Ili vam je
u panici sanuo to da občinski novac tro-
ši u šovinističke slavari? Da je bilo u vas
razhori i misla za obče dobro, vi biste
bili dati mjesto, gdje se sada gradi monu-
mentalna kuća, na dražbi i to tim više
sto ste znali da ima kupaca. Nu zato se
hvali isti onorevole, da „Lega Nazionale“
plaća občini za dvije školske sobe 200 K
mjesечно, istinost ove tvrdnje prepustimo
njemu.

22. pr. m. vjenčala se dražesna gospo-
dinja Marija Tentor sa gosp. Davidom
Hizić, na čijim se svatovima u veselom
društvu sakupilo za našu Družbu K 17.56.
Mladom paru želimo svakog dobro.

Krčki kotar:

Punat na 6 decembra. Na izpravak Občinskog Odbora, uvršten u predzadnjem broju, protuopćamo:

1. Občina je sklopila ugovor za pšenicu sa jedinim nudiocem g. načelnikom, koji joj je i račun predao, i to račun svoje tvrdke, a ne račun trgovca iz Rieke.

2. Tvrđka Nikola Žic i drugovi nije mogla svoju ponudu popratiti sa uzorkom, kada ga nije prikazao niti načelnik, jerbo je još pšenica bila u inozemstvu; a učinila je svoju ponudu prije nego li je ladjula otišla na Rieku, dokle je u interesu občine mogla biti i prihvadena, dotično je g. načelnik mogao sniziti svoju ponudu do cijene ponudjene od tvrdke Žic.

3. Više kvintala pšenice uzelu je Markovica i Šolar, bogati rođaci načelniku i svlastnici njegove tvornice tista, i u ovim bogatijim: Orlić Frane pk. Mika odbornik i krčmar, Žic Miko pk. Bara, Žic Ivan pk. Petra, Mrakovčić Miko pk. Mata, Juranić Mate, Žic Anton pk. Mika, Bonišić Niko pk. Nika, Mrakovčić Vinko Antonov, Kraljčić Anton pok. Bara, Orlić Miko pok. Mika, posluženi svi po 100 kg. svaki, Gaspal Bonišić 50 kg.

4. Kad već Občinski Odbor obećaje platiti 40 kruna staliće iz svoga džepa, nemamo ništvo proti, dapače nas to veseli, jerbo barem nismo dopis uzalud napisali.

5. Cijeni, za koju je občina prodala pšenicu občinicom, nismo u svojem dopisu prigovorili; dokle je u ovoj točki izpravak bio suvišan.

6. Siromaha, koji bi danas kupili pšenicu, ima više. Ondu nisu imali novaca, jer još nisu bili utržili svoj proizvod, pak su se uzručavali pristupiti k upisu, gdje se je tražio gotov novac. Sada je već zašiba pšenice bez carine za ovu godinu izcrpljena, a siromasi koji su medjutim što grožđjem što vinom dosli do novca, nemogu doći do pšenice, jerbo ju odniješte bogatiji.

7. Niti vrsti pšenice nismo u svojem dopisu prigovorili, pak je i ovde bio izpravak Obč. Odbora suvišan.

I tim bismo sa izpravkom bili gotovi. Gospoda rođaci i članovi Občinskog Odbora opetovanju i nekako napadno izdaju u izpravku svoju savjest. Pozivom dokle na tu njihovu savjest nadamo se, da će čim prije prikazati obč. zastupstvu na rješenje više uteke i predlog g. Bonefatić Ivanu, kojega je prešnost bila jurve prihvadena.

Voloski kotar:

Izbor župnika u Mošćenicah. Kako nam od tamo javljaju obaviti će se u nedjelju dne 19. ov. mj. izbor župnika za onu župu. Kandidata su dva i to: g. Vodička, župnik u Vodicah i g. Ziganto, kapelan u Sv. Križu kod Kastva.

Iz Mošćenica nam piše: U zadnjem broju „Naše Sloge“ citam u članku, s kojim se odgovara „Independent“ i njegovom članku: La cosiddetta conciliazione nazionale nell’Istria, među ostalim također ovo: „Napokon se „nespašenac“ nuda, da će dijonom nastati više talijanskih občina, jer da je tako bilo kad se je podijela pomjanska i lovrenška. Iz slovenske pomjanske, da je nastala jedna slovenska občina „Mačež“ i jedna talijanska „Pomjana“; iz lovrenške hrvatsko občino pak da su nastale dvije talijanske i to Lovran i Mošćenice.

To veselje prepustamo nespašencu, ali učinimo se tvrdi, još za malo vremena. Pečat i pismo talijansko, ... občine još ne čini talijanskim, a da nisu talijanske ni lovrenške, ni pomjanske, ni mošćenicka, to će „Independent“ prije ili kasnije morat priznati*.

I posve sto pravo imali, kad sto na izvode toga „nespašenac“ domenitili toj datotak, jer barem za mošćeniku občinu vrijeda ove riječi u potpunoj mjeri. Naša

občina bit će po mom mišljenju možda najveća hrvatska občina u Istri, jer ne mamo niti jedne obitelji, u kojoj bi občevni jezik bio talijanski. A da tu nošu skroz i skroz hrvatsku občinu smatraju i Talijani i u mnogi naši talijanskom obči nom kriv je u prvom redu talijanski pečat i talijanski uredovni jezik a zatim neukost našega puka a pogolovo naš nemar i naše osobnosti. Kad bi Talijani i u mnogi naši znali kako je ova naša občina preko neči postala „talijanskom“ nikad se ne bi uslijedili takovom ju nazvali. Nego danos je hvala Bogu drukčije kod nas: nestalo je osobnosti (te naše najveće nesreće), narod se je prilidno osvestio u ovo zadnje doba, a i nesposobnost današnjih gospodara naše občine sve to toliko je doprinelo da bismo sigurno već danas občinu predobili, kad bismo samo mogli doći do izbora. Zato je možda nama bila najveća žrtva, kad smo se morali odreći tih izbora za volju narodnog kompromisa. Sigurni smo bili pobjede, a minuto je bilo već 6 godina vladanja današnjem zastupstvu, kad najedan put moradosmo baciti „kopanje u šaš“, dok moramo trpitli tolike nepravde od naših protivnika i dok nas čekaju toliki važni poslovi. Nego minut će i ovi dani naše kušnje a onda će osvanut i naši dani veselja, kad ćemo promjeniti lice naše občine, kad ćemo i u pečati i u uredovnom jeziku rabiti onaj naši milji govor, s kojim se danas svi zastupnici služe kod občinskih sjednica. A tada nas neće ni „L’Independent“ ni isto drugi smatrati za Talijano nego za ono što jesmo, za istarske Hrvate.

* * *

Kad sam već kod občine, javljam vam i cijelom svijetu i ovo najnoviju od našeg potestata: Taj naš za nesreću i sramotu potestat Josip Persich imao je sreću, da se je nedavno u 68 godini svoga života po treći put vjenčao. Nego sa svojom trećom ženom reč bi, da je živio no buš u miru i ljubavi. Tako se barem okolo govorilo. Kad ali jednoga dana počela se ta „potestinja“ tužiti da ju boli u želucu, poslije zato do liečnika u Lovran, koji je konstatirao da je ta žena bila „otrovana“! I sada se vode izvidi, jer je gosp. liečnik stvar javio oblastima. Tko je taj otrov dobio, tko joj ga dao i zašto, ne da se još ustanoviti, jer je stvar u istrazi.

Pazinski kotar:

Velika narodna skupština u Pazinu. Za nedjelju dne 19. o. mj. sazvane političke društvo za Hrvate i Slovence Istre u Pazinu veliku narodnu skupštinu, koja će se obdržavati u prostorijah „Narodnog Dom“ tačno u 10 sati prije podne. Na skupštini će se govoriti o najnovijoj načelbi talijansko-koparskog biskupa u pogledu slavenčkog jezika u crkvi. Većina narodnih zastupnika zemaljskih i državnih občina je, da će prisustvovati toj vrlo važnoj skupštini, na koju upozorujemo i ovim putem sve naše rođoljube i prijatelje svirom naše Istre.

Iz Pazina, mjesec decembra 1909. Ovdješnji franjevcu svetkovali su dne 6., 7. i 8. tekućeg mjeseca sedamstogodišnjicu opštanka franjevačkog reda. Tom prilikom uvedena je kradomice u franjevačku crkvu talijansku propovijed, koju je držao katehet talijanske prkos-gimnazije u spomenutim dnevinama svakog popodneva iz blagoslova, velimi kradomice, jer se do tada nije nikada držalo oficijelni talijanskih prodički u ovom samostanu i jer o talijanskoj prodički nije ni riječ bilo u redu svetkovjanja, koji je bio razasnian na sve župe u ovom sudsakom kotaru.

Ovaj postupak češ Franjevecu recete oca gvardišanu, koji je cijelu ovu akciju potvrdio, uznenirio je u velike hrvatsko-povjatstvo ovog kotara, od kojeg jedino samostan živi i kojega je najmanje 98% prama 2% Talijanaša.

Nije s toga nikakvo čudo, dapače vrlo hvalovrijedno, da je orguljao sa pjevacima e. k. državne gimnazije morao zapustiti franjevačku crkvu, pošto ga se je htjelo učiniti dionikom talijanske politike. Da, talijanske politike, a to nam dokazuje bio jedolzano Polje „Giornalotto“ od 18. tek. m. u dopisu iz Pazina, kojemu je napisao „L’italianità di Pisino anche nella chiesa“, koji govoriti o talijanskoj propovijedi u franjevačkoj crkvi i iz kojega razabrićemo, da je katedrali Monti propovijedao o životu i radu Sv. Frana, i da jo isti recitiran jednu njegovu talijansku pjesmu (canto del sole), glagajuću iza toga važnosti „della scuola umbra nelle origini della lingua italiana“.

Ovollko je doživio ovaj franjevacki sastanak prigodom tog sretkovanja po ne smotrenosti jednog čovjeka, koji se je onako nesrećno „zafrio“ te koji će se još dalje „zafrijavati“, ako će učasti varave glasove „brijegova i dušmana“!

Nu učinimo se, da će svemu tomu učiniti kraj predpostavljena oblast, jer ne vjerujemo, da će dozvoliti, da se ovaj sastanak sasvim zavadi sa ovdešnjim putanstvom. Da vidimo!

D’akko pripomočeno društvo u Pazinu. Od 15./9.—23./9. t. g. prijavilo se je 8966 članova podupirajućih po 2 K te isplatili su iznos od 7032 K.

Nadodji prijeti u mjesecima listopadu i studenom:

1. Listopad: Josip Vrbka, Lanjšća 5 K; Fran Matijetić, Trsat 40 K; Placar, Trsat 24 K; Čurković Pavao, Karneva sabranih na pиру g. Veronike Brun i J. Korbara 12:48 K; zapis pok. župnika Juljuna Warto 355:80 K; Božić Anton, Kaldir 2 K; Tarrok za mjesec oktobar 7 K;
2. Studeni: Fr. Matijetić, Trsat 40 K; Dr. L. Marijanović, Zagreb 20 K; Sabrani u župnom stanu u Žminju na Martinovo K 12:10; Dr. T. Bilek 4 K i Dragutin Gobec 4 K poslano po g. L. Jenko, Podgrad; R. Logar, Pregarje 10 K; Tarok 8 K. Svesredna hvala darovateljima!

Koparski kotar:

Cesta — na papiru! Pisu nam iz Lanjšća: Citojući u Vašem cijenjenom listu državni proračun o potporama za gradnju cesta u Istri, ostasmo ko popareni, kad ne nadjosmo medju ovima i našu cestu Lu-poglav-Lanišće. — Naučeni smo od vijećnika na razočaranja sa strane države i pokrajine, ali ipak ovaj put ostasmo usputni. Običivalo nam se najme nekakvom stalnošću, da će naša cesta biti jedna izmedju prvih u Istri, koja će se početi graditi, jer je ona sjegurno jedna od najpotrebitijih u Istri. Nasu su se ljudi tome povezeli, jer su držali, da će se nakon toliko desetljeća moljakanju ipak jednom njihove svagdanje želje ispuniti. Al da! — i opet će jedna godina Bogu na račun, a naša cesta ostat će još uvijek na papiru.

Kod nas vlasta takovo raspoređenje radi tega, kako još nikada ne vidišemo. Ljudi se ljute, psuti, prijete, pa so misle poslužiti i modernim sredstvom — straškom najmu na plaćanje cestnih poreza. To nije na mjestu, ali ljudi već: molili smo općinu i zastupnike, molili zemaljski odbor i namjesništvo, molili ministarstvo pa i samog cara; obećali nam nekakvom stalnošću, osobito u zadnjo vrijeme; cestu potrebujemo nadalje, ona jo nisu život; plaćamo poreze na cestu od uvijek, a da ne uživamo ni sliša; ljudi smo i mi, te imademo polag dužnosti i nekakva prava; voljni smo doprinesti za cestu što je pravo i zakonito; prema tome morao bi nas zapasti komad ceste na našem Krasu, a ne samo na — papiru!

Tako narod, a Vi sudite, da li je pravo, i tko nosi krivnju.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Razne primorske vesti.

Iz srednje Istre. Ako Vam se nije možda već tko drugi javio, mogu ja poslovane citace „Naše Sloge“ posveta uveriti, da je najnovija naredba Preuzv. gosp. Dra. Nagi-a Tršćanskog biskupa, gleda dekreta Sv. Sabora za obred do dne 18. decembra 1906. o porabi hrvatskog jezika kod službo božje, naše narodno svećenstvo veoma iznenadila i sva naše pobožni puk jako uzbunila. A kako i nobi, kad su oni osvijedočeni, da su potakli na to Crkvenu oblast naši bližnji i daljnji narodni protivnici; kojim je već od starine naš narodni jezik u crkvi trn u oku. Oni su fažno izvještili Sv. Stolicu, da je hrvatski jezik u crkvi na sablazan obće pobožnosti, te da ruši mir i ljubav u kršćanskom puku, a toga treba da se ga već jednom istjera iz crkve, da ne povede još kognog u pravoslavlje!

Nuši narodni svećenici u Istri osvijedočeni su baš o protivnom od svega toga, to jest da je poraba hrvatskog jezika u naših crkvama ujek bila, a i dundans je, samo na korist vjere i crkve i na narodni ponos našeg puka. Oni će s toga poduzeti sve moguće korake, da nam se puste na mru naši stari, lепi, dobri i od Crkve odobreni običaji u bogoslužju.

A svakako se nadamo, da će i na Preuzvjeteni gospodin blakup napokon uvidjeti, da jo bolje ne dirati u tokova pitanja, koja mogu izazvati razdor i smutnju u svećenstvu i puku, a to bez svake prave i istinite potrebe za vjeru i crkvu.

Sustank narodnih zastupnika. U nedjelju poslijepodne sastali se u Pazinu narodni zastupnici, članovi hrvatsko-slovenskog kluba na istarskom saboru na povratak o tom, kakvo da zauzmu stanovište prema nakani zemaljskog odbora u Istri, da se sazove istarski sabor još tečajem ove godine na vrlo krajnji zasjedanje radi rješenje nekojih finansijskih zakonskih osnova. Narodni zastupnici stvorile tom pogledu važnih zaključaka te se pogovorile i o raznijih drugih narodnih pitanjih.

Kratko zasjedanje istarskog sabora. Čitamo u talijanskim listovima Primorja, koji znaju obično za sve osnove carske vlade unaprijed, osobito u koliko se tiču našeg Primorja, da će biti sazvan istarski sabor odmah nakon odgode carevinskoga vjeća. Saborske zasjedanje bi se imalo obdržati prije božićnih blagdana ili u čednu poslijepodne blagdana, a na svaki način prije konca godine.

Zasjedanje imalo bi trajati samo par dana; razpravilo bi se nekoje zakonske osnove finansijske struke, od kojih da će pokratiti imati značajnih koristi.

Dopisnik tršćanskog „Il Piccolo“ koji juvija svomu listu vlest kaže na konec: „Ako se uvaži, da su do sada u načelu imali dogovori u odboru za narodni kompromis u Istri povoljan uspjeh, drži se za stalno, da će ovo kratko zasjedanje, osobito obzirom na njegov zadatak, proći bez ikakve zaprijeke“.

Koliko je name poznato, nije došlo do sada u javnost nista o tom povoljnom uspjelu u odboru za narodni kompromis, ali nama će biti veoma draga ova toj povoljnji uspjeh za obje stranke postigne.

Prosvjed proti povlašćenju poreza na vino. Narodni zastupnik g. Matko Mandić uvožio je nadalje na carevinskom vjeću prosvjede proti povlašćenju poreza na vino u ime „Kmeški zadruge pri Medošići“, občina Izula, te u ime „Gospodarskog i konzumnog društva u Kortahu“, u istoj občini.

U tom smislu imao bi se zauzeti sve naše občine, gospodarska društva, konzumna društva, vinarske zadruge itd. itd. Pozor Učkari. Talijansko planinsko društvo u Pazinu zaključilo je na zadnjoj svojoj sjednici, da će dati na raznih mje-

stih naše stare Učke pribili više tabela kano putokaze za planinaca i putnike. Posto su tako u novije vremena nasi talijanski susjedi uveli u modu, da moraju svako našo narodno ime gora, sume, rieka, mjesto, selo itd. potalijaniti, valjalo bi da naši Učkarji dobro pripaze na tabele talijanskog planinskog društva. Občinsko zastupstvo u Boljunu nebi tako smjelo dopustiti, da se na našem zemljištu stvaraju novi nazivi i negujuju stara narodna imena. Naši planinci neće stalnoći na čisto talijanske planine ili gore pribijati hrvatskih napisa ili putokaza. Svakom svoje pak što komu Bog dade!

Mladi Istrapin — **Mladi Hrvat**. Potknuto savjetima vladjenih rđodoljuba uredništvo je „Mladog Istrapina“ zaključilo, da od 1. siječnja 1910. svome listu promjeni ime „Mladi Hrvat“. Uredništvo obrazlaže na promjenu ovako: „Stotinu su puta kušali naši narodni neprijatelji, da ratnagu vez, što sve Hrvate spaja u jednu cijelinu. Da nas razbijaju nadjavljaju na namazna imena. Sad bi nas nazivali Istranima, sad Dalmatinima, pa Slovincima, Bosnjacima, Ilircima, Morlacima — i tako zna kako još. Toko postupaju ti naši dušmani i danas. I danas kreste nas oni na sto načina, samo da nas smiju i razdvoj. Ali mi pak ne smijemo nasjedati. Koliko nam god bio milo i drag uži kraj gdje smo se rodili, na smijemo ni seba ni svoj jezik po njemu da nazivljimo. Jedno ime neka nam bude sveto i nada sve uzvišeno — i me Hrvat. Zato ne više „Mladi Istrapin“ već „Mladi Hrvat“. Poput „Mladog Istranina“ treći će se i „Mladi Hrvat“, da bude ogledalom života, misli i osjećaja, nože mlade uzdanice. Hrvatska je domovina poliranila u nježna sreća svoje uzdanice najljepše i najuzvišenije svoje nade. Svrha će biti „Mladome Hrvatu“, da naše mladje podjeća i pjesmom i pričom na te velike i divne nade, da bđe, da u njihovim srćima ne ugasnu, već da se u njima što živje i sto ljepse razvijaju, i da nam se naša Hrvatska osvoi što prije na svoju snagu — slobodna i sretna. „Mladi Hrvat“ pozivlje svih u kolo, da svježim dahom svoje drage i zlatne mladosti raztjeruje težke misli i briže sa čela naše stare, naše dobre majdice Hrvatske. Malić će pak istarski Hrvati naći u „Mladom Hrvatu“ svu onu ljubav kojom ih i urednici i suradnici kroz godine i godine prate. On će biti njihov najbolji drug, a oni neka ne sakrivaju imena, već neku ga smjelo pokazuju goridim dušmanima naše krv i jezika, neka neprijatelji znaju kako se nosi Istrani ponose svojim lijepim i slavnim imenom. Dobrotvore naše siromašnije mladeži molimo pak, neka bi se i ove godine sjetili istarskih sirotana i pretplatili ih na ovaj njihov list. Cijena je „Mladom Hrvatu“ K 2 — (za učenika K 1.70). Uredjuju ga Viktor Čar Emin i Rikard Katalinić-Jeretov. Glavni su mu suradnici gg. Vladimir Nazor i Josip Milaković. Uredništvo i uprava lista nalazi se u Opatiji.

Priposlano.*

Povodom dopisa s natpisom „Iz Liburnije“ Naši sokolasi“, izlalog u 82. broju (od 30/11/09) „Pukog prijatelja“ god. X. (1909.), iz Krka,

potpisana „hrv. sok. župa, Vitezić“, kao zastupnica svojih članova sokolskih društava Kantrida Zamet, Mihotići-Frandići, Pazin, Pula, te napose i osobito Volosko-Opatija

obzirom na §§ 2. i 3. svojih pod br. Pr. 1180/1 dne 21/0/09 od c. kr. namjenskih i Trstu potvrđeni pravila, koji glase (§ 2.: Svrha:) „Svrha je župe gađanje i promicanje ljetovlježbe, zbljenje i uzajamno podupiranje sokolskih društava“, te (§ 3.: Sredstva:) „Svrha se postizava:

* Za članak pod ovim naslovom ne odgovara uredništvo.

- a) gojenjem tjelovježbe po jedinstvenom sustavu i načinu;
- b) zajedničkim izletima, javnim vježbama i svečanostima;
- c) odašiljanjem preglednika i prednjaka u pojedinu društva „Župe“;
- d) predavanjima, koja se tču tjelovježbe ili opće naobrazbo;
- e) nastajanjem, da se nova sokolska društva osnivaju i pripove, „Župe“;
- f) moralnom i materijalnom potporom društava i cijelih župa;
- g) troškovi „Župe“ pokrivaju se članaricom, zapisima, darovima, te čistim dobitkom župnih javnih vježbi“;

koja skladaju u svim načelima su pravilima svih hrv. i slov. sok. društava, župa i saveza, koja isključuju iz društva svaku tjeranje politike i strancarstva, te koja stoji na uvid kod potpisane župe svakome ko se zanima bilo u koju svrhu uopće sokolstvom, naosob sokolstvom potpisane župe,

izjavlja, da ne odgovara istini, da je do sada bilo ko od članova pripadajućih društava njenim članovima nastojao u Sokolu kao sokol ili izvan njega u drugom kojem svojstvu brati sokolima učijepiti svoje s vjerom neskladne „nazore o vjeri, kršćanstvu, svrsi čovječjoj i t. d.“, te

obzirom na rječi dopisa: „Ako bude trebalo, moći ćemo navesti i konkretnih slučajeva“;

pozivaju gosp. dopisniku naprijed unesenog članka „Pukog prijatelja“, da bilo kojim načinom i sredstvom daklem i putem javnog tiska blagoizvoli dojaviti potpisanoj župi konkretnu slučajevu tjeranja politike i strancarstva po njenim članovima od njega navedenim ili kojim drugim načinom t. j. povreda pravila potpisane župe, te omogućiti joj daklem da primjeni svu strogost svojih pravila protiv krivaca

molhom da joj ipak blagoizvoli dopustiti krvlju stečenu i vjejkovima čuvanu, te i od zadnjeg savremenog varvara priznat u štovanu uporavu načela: „Cogitationis poematum nemo patitur“;

hvaleći mu unaprijed na usluzi; te ključi mu sokolski: Zdravo!

Za „hrv. sok. župu, Vitezić“

Starješina: Tajnik:
Dr. Ivan Pošćel. Dr. Ante Kralje.

Tužna i rascijeljena srca javljano svoj rodbini, prijateljima i znancima, da naruje dne 10 ov. mj. o podne preminuo naš premili i nezaboravni otac odnosno đed i tata

FRANJO RODE

umirovljeni pučki učitelj

u 78 god. života providjen Svetotajstvima umirovljih.

Sprovod krenuli će u nedjelju dne 12. ov. mj. u 1 sat poslije podne iz kuće žalosti na mjesto groblje.

Malinska, 11. prosinca 1909.

Edvard vitez Rode, sin. Adèle Tončić, Germana Bogović, kćeri Hinko Tončić, Ivan Bogović, zeti Dinko, Milan, Rudolf Tončić, Marijan i Edvard Bogović, nećaci.

Vriedi kao izravna obavijest.

On 300 do 500 kruna mjesecno
može svaki lakin bez razlike staleža znači, koji prodavati želi u Austro-Ugarskoj zakonom dozvoljene srećke i vrijednostne papire. — Imanje k tome nije nužno. — Prospekti naših srećaka su jeftiniji od svih srećaka drugih tvrdak i lakinke se mogu prodati, a našim zastupnicima dajemo osim toga i posebnu nagradu.

GUSTAV BRAUN Budapest IX. Beln. u. 3.

Ad br. 560.

Obznana.

Ovim se donosi do javnog znanja, da će se primiti sa 1. veljače 1910. na državnom uzoru Gospodarstvu u Pazinu 8 radničkih učenika, koji će se moći praktično izobraziti u općim poljodjelskim poslovima. Izobrazivanje trajući će do ukupno 20. prosinca 1910. Upozorjuje se one radničke učenike, koji žele stupiti u tečaj, da će morati obavljati sve radne potrebite na uzor-Gospodarstvu, teoretički pouk (skolu) imati će najviše dva sata na dan, a to se ovdje izričito naglašuje, da nebi tako možda mislio, da će kao radnički učenik sjediti većinom u školi.

Uvjek za primanje učenika jesu:

1. Da dokažu krstnicom, da mu je najmanje 16 a ne više od 30 godina, i da pripadaju poljodjelskom staležu.

2. Da ljećničkom svjedocbom dokažu, da su zdrava i snažna sustava.

3. Da priloža molbi svjedočbu čuđorednosti.

4. Da dokažu, ako su vojnici u pričuvu, općinskom potvrdom da su proati vojnički vježbi za godinu 1910.

5. Da se obvezu ostati kod uzor-Gospodarstva kroz cijelo gde navedeno doba.

6. Ako su maloletni, da donesu privolu roditelja dotično skrbnika, koji se obvezuju osobno da kroz cijelo gde navedeno doba neće tražiti, da bude učenik pušten knuti za poljske ili slične radnje.

Molba za primanje imaju se podnesti Upraviteljstvu uzor-Gospodarstva u Pazinu nadalje do 10. siječnja 1910.

Ujedno obavješta se vinogradare, da imaju kod uzor-Gospodarstva u Pazinu više hiljada ciepljenih američkih loza po K 14 za 100 komada, najbolje biele i crne vrsti za vino. Tko želi kupiti istih, neka se odmah prijavi kod retećenog uzor-Gospodarstva.

Pazin, dne 2. prosinca 1909.

Upraviteljstvo državnog uzor-Gospodarstva.

Br. 1486.

Raspis natječaja.

Zaključkom sjednice Občinskog Zastupstva od dne 18. novembra t. g. raspisuje se ovime mjesto občinskog liječnika za mjestnu občinu Barban uz godišnju plaću od K 2500.—.

Molitljivo treba da dokažu austrijsko državljanstvo, diplomu sveukupnog lječničtveta i poznavanje hrvatskog jezika u govoru i pismu, a po mogućnosti i talijanskog.

Liječnik držali će svoj farmaceutički ormari.

Pobliže se može kod podписанog dozvati. Molbe treba podpisane podnosi do 15. I. 1910. inclusive.

Olavarstvo občine.

Barban, dne 10. decembra 1909.

Glavar:

Josip Mirković, v. r.

Br. 1836.

Mjesto liječnika.

Raspisuje se mjesto občinskog liječnika za mjesnu občinu Dobrinj na otoku Krku, sa plaćom od godišnjih 3000 krun. Liječnik valja, da je usposobljen u sveukupnom lječničtvetu, da imade svoju ljekarnu i da poznaje hrvatski jezik.

Molitljivo za ovo mjesto moraju također dokazati, da posjeduju austrijsko državljanstvo. — Poljne pogodbe nude se kod potpisanih, na svakoj prošli uvid: a molbe imaju se podnijeti ovome običi poglavarstvu do 10. januara 1910.

Poglavarstvo občine.

Dobrinj, 5 prosinca 1909.

Nadležnik: Svetiće s. r.

Prva slovenska narodna trgovina u Primorju sa sivačim strojevima i drukolicama.

Produže sivačne strojeve za štetje i domaću porabu: Singer B za K 70 s pokrovom i janci za 3 godine.

Drukoline „Helicor Premier“ K 165, „Cuirir“ K 155.

Vlastita mehanična radionica. Preporuča se

JOSIP DEKLEVA

Gorica, Via Municipio br. 1.

Na zahod Žalje se nov slovenski članik franko.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionicu u Puntu.

Plovitbeni red
vrijedi od 15. listopada 1909. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

SVAKI dan	ODL. i DOL.	Postaje	DOBLJ. i ODL.	SVAKI dan
prije podne				po podne
6.45	odl.	V PUNAT	↑	4.50
6.-	odl.	Krk		4.35
6.10	odl.	—		4.25
6.55	odl.	Glevatok		3.40
7.-	odl.	—		3.35
7.30	odl.	Malin-ka		3.05
7.40	odl.	Omčak		2.55
8.25	odl.	—		2.10
8.30	odl.	—		2. --
9.30	odl.	RIJEKA		2.55

Vrijedno pristajanje u Rijekama.

Pruga: Baška-Punat.

POned.	OTOK.	ČETVR.	Subot.	Postaje	DOBLJ. i ODL.	POned.
prije podne						po podne
4.50	odl.	V Baška		↑	odl.	2.
5.30	odl.	Punat		↑	odl.	5.

Vrijedno pristajanje u Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine

UTORAK	POTAK	ODL. i DOL.	Postaje	DOBLJ. i ODL.	SVAKI dan
prije podne					
7.20	odl.	V RIJEKA		↑	7.20
7.50	odl.	Opatić			2.
8.-	odl.	—			1.40
9.20	odl.	Bek		↑	12.30
9.30	odl.	—			12.20

po podne

1.-	odl.	Hab	↑	1.40
1.15	odl.	—		1.15
3.-	odl.	Veli Lošinj		3.40
3.10	odl.	—		3.10
4.-	odl.	NEREZINE		4. --

Vrijedno pristajanje u Sv. Martina i Rokiskama Rovenskom.

Brza pruga: Rijeka-Opatija 600 i natrag.

SVAKI dan	ODL. i DOL.	Postaje	DOBLJ. i ODL.	SVAKI dan
prije podne				
7.20	odl.	V Rijeka		
7.50	odl.	Opatić		
8.-	odl.	—		
11.45	odl.	Rab		

Bavneštolske i druge mjestne prugice.

Agencija na Rijeci kod Rakotole, PUNAT, dne 18. travnja 1909.

RAVNOVSKA

**PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA**

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Vespasi br. 1.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne
lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz
najboljeg milina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

**REUMATIZAM, neuralgija, leščina,
bodac, ulozi; natekline, reumatično trgu-
nje u glavi, zublje i zglobovima liječi
se jedino uspješno uporabom**

„Paralyesian-Linimenta“
po vis. kr. zem. vlasti odobren i zak-
onom zaštićen lijek nadmašuje sve ostale
lijekove u djelovanju.

Cuvajte se patrovina!

Cijena boci K 1-60.

Dobiva se u svim ljekarnam. Glavno
skladiste: Ljekarna PEĆIĆ sada dr.
M. Vouk — Zagreb.

Veliko iznenadjenje.
75.000 pari cipela.

4 para elpolu samo za K 9—.

Radi obustave plaćanja više velikih tvo-
rnica povjereni mi je, da raspadam veliku
zalištu cipela duboko ispod tvorničke cene.
Ja prodajem 2 para cipela na povez za
gospodu i 2 para za gospodje iz tamne
ili crne kože, sa krpicom, jako zašiveni
podplati, vrlo ljepe najnovijeg kraja. Vel-
icina po broju. Sva 4 para samo K 9—.

Razasili pouzećem

Srednja Izvozna kuća cipola
J. GELB, Novy Sandes br. 110.
Dovozljena proujena ili novae natrag.

Preporučamo našim obiteljima
Kolinsku cikoriju.

Josip Blašković

PULA, ulica della Valle br. 11, Telefon br. 21.

Veliko skladiste kamenog ugljena prve vrsti za pedi i stednjike, sladkog
(bukovog) ugljena i gorivog drva. Roba se dostavlja u kuću bezplatno.
Preporuča svoju dobru robu.

Narudžbe izvršuju se točno i bezvlačno.

Sklađište potreština za vezenje NA VELIKO NA MALO

EDUARD VELICOGNA

TRST, Piazza della Borsa br. 9, parterre 1. kat, Telefon br. 248.
Podpuni izbor svake vrsti svile, vune, platna, pamuka, kaošto i suknja od svile i pamuka,
platna, kapa i prtenina za vezenje ltd. itd.

Radnjo daertano, kao uzorec i zgotovljeni.

Obrazci najnovljivi. — Uzorko šalje na zahtjev.

Za jesen i zimu

preporuča tvrdka

BOHINEC & Co. M

ulica delle Torri 2, TRST, ulica S. Lazzaro 17

načrt sv. Antona novoga

svoje božalo seli distu gotovih odijela za gospoda i dječake, te razne
novosti u konfekciji za dame i djevojčice.

solidna poslužba. (Odijelo po mjeri.) Cijene vrlo niske.

Nova drugost!

Tko treba bioleg platna, oxforda,
kanafasa, zelje, kričeta, flaneli
itd. neka naradi u.

Josip Běloun,

tkaonica,

Novy Hradec, Česka.

Same dobra robe, solidna poslužba.

40 metara lipih estataka
za K 16 franka ponzedem.

Ako robe ne budu po "velji", možete ih
nefrankirane poslati natrag.

Tvorničke cene.

GOTOVI KREVETI

iz crvenog platna dobro pu-
njeni, pokrivač ili podnja-
pernjača 180 cm. duga,

116 cm. široka K 10—, K 12—, K 15—

— K 18—; 2 metra, duga 140 cm. široka

K 13—, K 15—, K 18—, K 21—; ja-
stuk 80 cm. dugi, 58 cm. široki, K 3—,

K 350, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm.

široki K 450 i 550.

Izrađuju se i po posebnoj mjeri, stručnije
na 3 dijela za 1 krevet po K 27—, boje

K 33—. — Razasili pouzećem od

K 10— napred. Zamjeni i vrateno pri-

znoje ako se postarija plati.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 933
posta PILSEN, Česka.

Pozor!

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 8—.

Rudi obustave plaćanja nekojih već
tvornica, ovlašten sam jednu oveću zalištu
cipela izpod cene. — Svakomu čovjeku
šaljem 2 para mužkih i 2 para ženskih
cipela na vrbcu, iz crne ili žute kože so
čvrstim poplatima, moderne i elegantne
mode točno po pripisanoj mjeri.

Sva 4 para stoje samo K 8—.

Razasili pouzećem

L. Zwaig's Schuh-Export

KRAKOV broj 95.

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vrateno i novae.

Svi omi bolesti koji nemaju
apetita ka je-
sti, koji trpe na slaboj pro-
duši, sašaranju, spavaju-
štanju prekomjerne hladine
u želudču, glave boljih i gru-
pijući izvratne.

Želudčane kapljice

Ljekarno k systemu Cirila i Metoda i Pašina povraćaju svoju
naručenom zdravju prijašnju

jakost i svježinu.

Cijena: 6 hrčica 2 K 60 si.

12 — 4 — 60.

Nadalje ljekarna preporuča sledeće lijekove:

Svedak, Škodnik, Šest po

112 K; Maxilo proti kostebojli, 1 K; Ljekovite Kina vina, 1 K; K 1-60 si.

Naputak o uporabi prečes je svakog bića.

Svi omi bolesti koji trpe na
slaboj pro-
duši, sašaranju, spavaju-
štanju i blagoj preporu-
čujuju želudčne kapljice.

Ova ljekarna preporuča slobodno
na želudču i blagoj preporu-
čujuju želudčne kapljice.

Preporučuju želudčne kapljice.

Preporučuju želudčne kapljice.

Preporučuju želudčne kapljice.

Preporučuju želudčne kapljice.

o ISTARSKA POSUJILNICA u PULI o

Prima zadruge, koji uplađuju nadražničku dobitku i 100
po krušku s.

Prima novac na štednju od svakoga, tako i 100 din. po
plaća od mjeseca do mjeseca.

Što bes ikavkog odbitka.

**Vraca na štednju uključene iznose do 1000 K bez prethodne
zadržke, a zadržke od 1000 K
ako se nije kod uključenog angažirano neštavno vodi ili manji od 1000 K
odnosno 1000 K.**

**Zajmove (posude) daje samo zadruge, i to na hipotekar-
i nadražnicu na garantiju.**

**Uredovni sati svaki dan od 9— do 11— sati po po-
šte podne, i u nedjelju i vikendu
satvoren.**

**Društvena pisarna i knjaginja nalazi se u vlasništvo
kralja (Narodni Dom) povi pod domom, gdje
dobivaju pobliže informacije.**

Ravnateljice.

OPCINSKA ŠTEDIONICA u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA)

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beče, podjednjeni cijeli
kupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukraćuju uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, ekomptira mjenice i vrši
ostale bankarske poslove.

Uplatne listeve c. k. poštanske štedionice za ulaganje
novaca šalje besplatno.

Svi u krojački salon Zović i I.

Trgovina manufakturne robe i krojački salon

MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kraja i suknja, kao i
samog suknja za muške i ženske

uz tvorničke cene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti rebu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati hrvatski stroj?

Zato jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija.

Konkurenca isključena.

Brza, točna i solidna poslužba.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!